

IDEER TIL SJAKKAKTIVITETER OG HVORDAN DU GÅR FREM

Sjakkdag på Haugerud sommeren 2020. Foto: Sjakk & Samfunn

RESSURSBANKEN TIL SJAKK & SAMFUNN

Alle institusjoner som melder seg på prosjektet får tilgang til [Ressursbanken](#) vår. Gjør deg kjent med ressursbanken og nettsiden vår og kom gjerne med forespørsler hvis du har spørsmål eller det er ting du savner.

I Ressursbanken finner du blant annet:

- Opplæringsvideoer
- Sjakkregler
- Kursmal som kan brukes av frivillige som har lyst til å holde sjakkurs
- Online sjakkurs
- Oppsett for turneringsspill
- Minispill (forenkla versjoner av sjakk som er gode for å lære sjakk steg for steg)
- Digitalt demobrett
- Oppgaver

Passordet til ressursbanken er: *sjakkforalle*

SLIK GÅR DU FREM

1

Finn ut hvilke institusjoner fra ditt lokalsamfunn som deltar i Sjakk & Samfunn. Ta gjerne kontakt med oss og hør hvor du kan bidra. Vi samarbeider med mange områder i samfunnet, blant annet biblioteker, frivilligsentraler, fengsler og seniorsentre.

2

Avtal et møte med deltagende institusjon. Ta kontakt med vår kontaktperson og bli enige om opplegg og hvordan du kan bidra.

3

Få tak i sjakkbrett og brikker. Ved å melde seg på prosjektet Sjakk & Samfunn, skal deltagende institusjon ha mottatt en koffert med 9 sjakkbrett og 9 brikkesett, i tillegg til brosjyre med inspirasjon og tilgang til digital ressursbank.

4

Finn spillere. Hvem er tilbudet for? Hvis tilbudet f.eks. er for seniorer i nærområdet, kan det være naturlig å informere om tilbudet på det lokale seniorsenteret eller daghjemmet.

5

Markedsføring. Kanskje den lokale frivilligsentralen kan hjelpe deg med å reklamere for tilbudet gjennom sine nyhetsbrev eller informasjon på hjemmeside? Heng også opp plakater på seniorsenteret, frivilligsentralen, biblioteker eller andre steder der dere tenker at deres målgruppe vil kunne oppdage tilbudet. I noen tilfeller kan det også være en god idé å opprette et arrangement på Facebook.

Sjakk på Vefsn bibliotek i Mosjøen. Leder i Mosjøen sjakkklubb, Torger Nilsen (til høyre), er primus motor for tilbudet. Foto: Helgelendingen

TIPS TIL AKTIVITETER

LAG ET SJAKKHJØRNE

Det kan være lurt å sette frem sjakkbrett på steder som inviterer til sjakkspilling. Et sjakkhjørne er en hyggelig sone som innbyr til konsentrasjon og enkel sjakkmoro.

Hjelp gjerne ditt lokale bibliotek, fengsel, seniorsenter, etc. med å etablere et lavterskeltilbud som de på sikt kan holde i selv. Et sjakkhjørne er håndterlig for de aller fleste. Vi anbefaler derfor å etablere dette som et minimum, ettersom det er langt enklere å opprettholde over tid enn mer organiserte tilbud.

Ideen bak sjakkhjørnet kan sammenlignes med det å sette opp en skatepark eller en ballbinge, det er et sted der du spontant kan bli med uten påmelding eller andre forpliktelser.

SLIK SETTER DU OPP ET SJAKKHJØRNE:

- Sett opp et eller flere sjakkbrett et sted hvor det er synlig for brukerne. Heng eventuelt også opp plakat med sjakkregler.
- Still frem noe sjakklitteratur hvis det er tilgjengelig.
- Print ut og heng opp «ukas luring». Ukas luring er en sjakkoppgave som alle kan bryne seg på. Heng for eksempel opp oppgaven på mandag og løsningen på fredag. Hvis dere har et demonstrasjonsbrett, kan dere sette opp oppgaven der. Tips: Dere finner mange «ukas luring»-oppgaver i [Ressursbanken](#) vår!
- Gjør det koselig med å sette frem kaffe og kjeks en gang iblant.

Et sjakkhjørne på Torshov bibliotek.
Foto: Sjakk & Samfunn

UFORMELLE SPILLEKVELDER

Ønsker dere å utvide tilbudet kan dere for eksempel invitere til spillekvelder med uformell spilling. Lag event på Facebook, plakat og inviter til spillekveld med en frekvens som passer for dere. På selve dagen er det viktig at noen er til stede, tar imot folk og legger til rette for aktiviteten.

Bøler bibliotek i Oslo arrangerer «Sjakk for flyktninger og alle andre» hver mandag fra kl. 19:00-21:00. Spillekveldene er preget av en uformell og hyggelig tone, og som regel er det boller og noe godt å drikke til de som kommer. En gang iblant får de besøk av proffe instruktører eller sjakkspillere.

Sjakk for flyktninger og alle andre på Bøler bibliotek har holdt på siden 2016. Frivillig Fereshteh Tahmasebipour holder i tilbudet. Foto: Sjakk & Samfunn

SPILLEKVELDER MED LITT UNDERVISNING

Det kan være fint å kombinere spillekveldene med litt undervisning, og det er ganske enkelt å få til. Noen har kanskje erfaring med å holde kurs eller har lyst til å utvikle dette på egenhånd.

For andre finnes det en PowerPoint i ressursbanken som kan benyttes for å holde kurs. I Ressursbanken ligger det også videoer som er egnet til begynneropplæring i sjakk. Disse videoene er fine å titte på i fellesskap. Hvis videoen for eksempel handler om åpninger, kan dette være temaet for kveldene.

I etterkant av videoene er det naturlig å snakke om innholdet. Var noe uklart? Er tingene man tok opp i videoen noe deltagerne tenker over selv i egne partier? Hvis dagens tema f.eks. er åpninger, er det naturlig å spørre deltageren om hvilke åpninger de liker å spille og hvorfor de liker akkurat disse åpningene.

Etter at man har sett på videoene og snakket litt om innholdet, kan man ha frispilling resten av kvelden. Kurset kan fordeles over 1-2 kurskvelder eller deles opp mer og kombineres med frispilling.

UFORMELLE TURNERINGER

Det trengs ikke mange spillere for å avholde en sjakkturnering. Faktisk holder det med bare fire stykker. I en berger-turnering møter alle deltagerne hverandre. I en berger-turnering med fire spillere blir det dermed tre runder. Les mer i Ressursbanken vår under Bergertabeller.

Rotasjonssystemet er et annet godt system for uformelle turneringer. Har dere lyst til å arrangere sjakkturnering, men mangler klokke? Be deltagerne laste ned en klokke-app til telefonen sin. Det finnes mange gode klokke-apper som kan lastes ned gratis til apple- og android-telefoner.

ANDRE TIPS:

- Lag en sjakkquiz på Kahoot eller Quizlet (lagbasert) med for eksempel diagrammer (beste trekk), spørsmål om hvordan brikkene flytter, sjakkreglene, verdien av brikkene eller taktiske tema (gaffel, spidder, sekkematt, kvelematt, etc.). Del gjerne quizen med Sjakk & Samfunn, så flere kan bruke den.
- Simultansjakk. For eksempel ved at en kursholder spiller mot flere samtidig.
- Se en sjakkfilm, for eksempel Pawn Sacrifice, Queen of Katwe, Magnus.
- Lag lokale online turneringer på nett, for eksempel på www.lichess.org.
- Spill minispill med få brikker! Sjekk Sjakk & Samfunns ressursbank for inspirasjon til minispill (for eksempel diskoduell, rot i rekkene, etc.).
- Spill andre spill på sjakkbrettet, for eksempel atomsjakk, rakettsjakk, hånd og hjerne, hånd og hjerne i stafettformat, etc. (se ressursbank for inspirasjon).
- Innled et samarbeid med den lokale sjakkklubben. Du finner full oversikt over alle norske sjakkklubber på: <https://www.sjakk.no/nsf/organisasjon/klubber-og-kretser/>

